ZfWT Vol 13, No.2 (2021) 1-20 // **DOI:** 10.46291/ZfWT/130201

ZfWT Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks

EDEBİYAT ESERLERİNDE MİLLÎ VE MANEVİ DEĞERLERE YAPILAN SALDIRILAR

ATTACKS ON NATIONAL AND SPIRITUAL VALUES IN LITERATURE WORKS

Gıyasettin AYTAŞ[*]

Özet

Yakın dönem siyasal ve sosyal gelişmelerin yeterli bir analizi ve bu analize bağlı toplumsal ve siyasal gelişmeler değerlendirilemediği görülür. Edebiyatın bu gelişmelerdeki rolü yeterince tartışılmadığı için, kimi gelişmeler tam olarak anlatılamamaktadır. Bu bakımdan edebî eserleri dönemler ve anlayışlar çerçevesinde ele almak gerekmektedir. Toplumsal yozlaşma ve değişmeleri etkileyen edebiyat eserlerini ele alarak değerlendirmek, süreç hakkında daha doğru yaklaşım olacaktır. 1961 askerî darbesi, Türk siyasî hayatında olduğu kadar, toplumsal hayatımız üzerinde de çok önemli bir etkiye sahip olur. Birbirini takip eden siyasal gelişmeler, başta edebiyat ve kültür hayatına da etki ederek bunların toplumsal gelişmelere etkisi gözden geçirilmelidir. Özellikle Marksist anlayışa bağlı olan kimi sanatçıların eserlerinde değerlere acımasızca hücumların yapıldığı, bunların aşağılandığı ve hafife alındığı görülür. Özellikle din ve dine ait değerlere yapılan saldırılar, başta romanlar olmak üzere, bu dönemde kaleme alınan diğer eserlerde yaygın bir anlayış olarak karşımıza çıkar. Kimi sanatçılar bunu gayet normal bir tutum olarak görüp saldırılarının dozunu giderek artırır. Cinsellik ve bununla ilgili mahremiyet örtüsünün tamamen ortadan kaldırıldığı, yozlaşma ve bozulmanın bunlar aracılığı ile okuyucularda içselleştirilmesi için edebiyat eserleri araç olarak kullanılır. Her şeyden öte sanatçı olmanın bir sorumluluk gerektirdiği, toplumuna karşı bu sorumluluğa

[*] Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Türkçe Eğitim ABD Ankara/TÜRKİYE, *giyaytas@gazi.edu.tr*, ORCID: 0000-0003-1381-1094

sahip olmayan kimi sanatçıların eserleri aracılığı ile derin toplumsal yaralar açarlar.

Anahtar Kelimeler: Yozlaşma, Marksizm, Siyasal ve Sosyal gelişme, Edebiyat sosyolojisi, Kültür ve Sanat

Abstract

Insufficient analysis of recent political and social developments have led to a low level of evaluation based on the analyzes of social and political developments. Since the role of literature in these developments has not been discussed sufficiently, some developments cannot be fully explained. Thus, it is necessary to consider literary works within the framework of periods and understandings. Evaluating the literary works that affect social degeneration and changes, will be a more accurate approach to the process. The 1961 military coup has a very important impact on Turkish political life as well as on our social life. The effect of consecutive political developments (especially the ones affecting literary and cultural life) on social developments should be reviewed. In the works of some artists, especially those who adhere to Marxist understanding, it is observed that merciless attacks on values are made; they are humiliated and underestimated. Attacks on religion and values belonging to it, appear as a common understanding in other works written in this period, especially novels. Some artists see this as a quite normal attitude, thus they gradually increase the dose of their attacks. It is seen that sexuality and the privacy cover related to it has been completely eliminated, and all means of internalization of degradation and corruption in readers are evaluated. Above all, it is seen that being an artist requires responsibility. Artists who do not have this responsibility against their society create deep social wounds through their works.

Keywords: Degeneration, Marxsism, political and social development, Sociology of literature, Culture and Art

Giriş

Edebiyat genel anlamıyla malzemesi dile dayanan sözlü ve yazılı eserlerdir. Ana malzemesi dil olan edebiyat, güzel sanatlar içinde önemli bir yere sahiptir. Zamanla değerini kaybetmeyen ve insanda estetik zevk uyandıran güzel sanatlar, kalıcı olması esasına tabidir. Bu yüzden sözlü ya da yazılı her eser edebiyat değildir. Edebiyat eseri sayılabilmesi için, eserin estetik yönünün bulunmasının yanı sıra zamanla değerini kaybetmemesi, kalıcı olması şarttır.

Her edebî eserin kaynağı birey olmakla birlikte süreç içinde eser, toplumsallaşır ve evrenselleşir. Bir eser toplum tarafından kabul görünce yerel, dünyanın her yerinde kabul edilince evrenselleşmiş

olur. Edebiyatın malzemesi söze (söz varlığına) ve kültüre (kültür varlığına) dayanır. Edebiyat bir tarihsel sürece bağlı olarak gelişir, olgunlaşır.

Edebî eserleri, dönemlere ayırmadaki temel amaç, oluştukları dönemden nasıl etkilendiklerini anlayabilmemiz içindir. Her eser yazıldığı dönemin özelliklerini yansıtır. Yazarıyla birlikte, yazılan dönem, etkilenilen düşünceler, kişiler edebî eserle bize akseder.

Dil kültürün aktarıcısıdır. Bir milletin kültürü, milletin tarih boyunca ortaya koyduğu eserleri aracılığı ile yaşar ve nesilden nesile aktarılır. Milletler, kültürlerini ve onun aktarıcısı olan dillerini yıllar içinde işleye işleye oluşturur ve geliştirir. Bir milletin kültürel gelişmişliği yüksek bir seviyeye ulaşması onun dili sayesinde olur.

Türk edebiyatında çeşitli dönemlerde yozlaşmanın yaşandığı, bazı sanatçıların, milletinin değerlerine sırtını dönerek değersizleştirme çabası içine girdikleri görülmektedir. Bu değersizleştirme kimi zaman dilde, kimi zaman sosyal hayatta ve kimi zaman da maddi ve manevî değerlerde görülür. Bu yozlaştırma çabaları, geniş kitleler üzerinde olumsuz etkilere sebep olur.

Milletlerin hayatında edebiyatın varlığı, onun milletinden aldığını yine milletine aktarması ile birlikte anlamlı olabilmektedir. Değer yargılarının yüceltilmesi, ya da yozlaştırılmasında edebiyatın çok önemli bir fonksiyona sahip olduğu, bu yüzden milletlerin millî birlik ve bütünlüğünde, gelenek ve göreneklerinde, siyasî ve sosyal gelişmelerinde edebiyat araçlık yönü itibariyle ilk sırada yer alır.

Değersizlik, Kimliksizlik, Kişiliksizlik ve Soysuzluk

Türkiye'nin son elli yılı çok hızlı bir değişme ve gelişmeye sahne olur. Bu değişim, kimilerine göre sosyolojik bir süreç, kimilerine göre de doğal bir gelişim sürecidir. Aslında yakın tarih bize bu değişimin nedenlerini tartışacak fırsatlar sunmaktadır. Bu sürecin en önemli dönem noktalarından biri 12 Mart askeri muhtırasıdır. Bu muhtıradan sonra meydana gelen siyasal ve sosyal olaylar, birçok bakımdan toplumsal yapıyı temelinden etkileyerek büyük dönüşüme zemin hazırlar. Toplumsal dinamiklerin derinden etkilendiği, ideolojik kamplaşmaların gittikçe keskinleştiği bu tarihsel dönüm noktasının etkileri uzun yıllar devam eder.

Bugün bile arka planı tam olarak çözümlenemeyen, özellikle 70'li yıllardan itibaren giderek şiddetlenen; sağ-sol çatışması şeklinde

sunulan olaylar sonucunda, memleket evlatları birbirini acımasızca katleder. Bir grup Marksist-Leninist bir ihtilali gerçekleştirmek, devrimle halkların eşitliğini sağlamak adına mücadele ederken, diğer grup da bu yıkıcı faaliyetin durdurulması ve başarıya ulaşmaması için canlarını feda etmekten çekinmez. 1974'ten sonra giderek artan, âdeta bir iç savaşa dönüşen bu çatışmalar, çeşitli araçlarla körüklenir. Kimi basın yayın organlarının yanında, sanat ve edebiyat eserleri de bu şiddet ve çatışmayı dolaylı veya doğrudan teşvik eder.

12 Mart'ta Marksist-Leninist bir düzen kurmak isteyen hayalperest ve güdümlü kitleler, kimin emellerine hizmet ettiklerinin farkında bile olmadan, girdikleri eylemlerle büyük bir yıkıma zemin hazırladılar. Yıkıcı ve bölücü faaliyetlerin beslendiği en büyük ideolojik destek de sanat ve edebiyat eserleri aracılığı ile olur. Sanat ve edebiyat eserleri, toplumsal değeri hafife alarak seks ve uyuşturucu gibi gençlere cazip gelen araçları hoyratça teşvik edip ahlaksızlık propagandası yapmaktan çekinmediler. Söz gelimi bekâreti bir burjuva kalıntısı görerek devrimci kızların devrimci erkek yoldaşlara yeterli anlayış göstermeleri gerektiğini söyleyip bu anlayış göstermeyenleri de devrimci diyalektiği yeterince öğrenememiş küçük burjuva sapkınları olarak sundular.

"Militana Öğütler" adlı eserde şu satırlar dikkat çekicidir:

"Acıyı ortak çekmekte kemikleşecek, çifte su verilmiş kılıçlar gibi bilecekler, çoğalacaklar… Er ya da geç hapisten kaçarak genel evler sayesinde affa uğrayarak veya cezalarını tamamlayarak, bu kez yasadışı ve eskiye kıyasla daha güçlü devrimciler olarak sosyal hayata geçecekler. Hepsi değil tabii. Kimisi bu yolda ölecektir. Sonunda bu acı tasfiyenin yardımı bile olacaktır, devrime." (Serge, 1976: 59)

1971'de yapılan Adnan II. Devrimce Eğitim Şurası'nda Mehmet Binyazar, Cihangir, Haşim Kanar, Cevdet Kudret'ten meydana gelen bir ekibin hazırladığı "Devrim İçin Edebiyat" (Apaydın, 1971) başlıklı bildiri metni meselenin diyalektik zemini daha açık bir biçimde ortaya koyar:

"*Toplumcu görüşe göre edebiyat, toplumun aynasıdır. Toplum zıtların birliği olduğuna göre. Edebiyatta gelişmenin gidişini zıtlıklar arasındaki çelişme belirler. …Her temelin kendine uygun bir üst yapısı vardır. Bütün sömürü düzenlerinde düzeni savunan bir edebiyat*

da bulunur. Bu edebiyat düzenin üst yarısıdır. Bunun yanı sıra bir de ileri edebiyat vardır. Yani temel eskisinin yerini aldığı zaman bu edebiyatın bir üst yapısı olması söz konusudur. Bu edebiyat her türlü sömürünün olanak dışı olduğu sosyalist düzende olacaktır."

Aynı bildirinin "Günümüz Türk Edebiyatı" başlığı altında açıklanan bölümde ise,

"... Emekçi sınıfın öğretisini benimsemiş bu yüzden yaşamlarının en değerli yıllarını zindanlarda geçirmiş büyük ozanlar, büyük öykücüler, romancılar, tiyatro yazarları yetişmiştir. Ülkemizde bunlar, Türk halkının eşiğinde bulunduğu devrimin habercileridir. Ülkemizde devrimci birikim sıkıntıya, az acıya, az cana mal olmamıştır. Siyasal iktidarın yazarlara, sınıfsal yapısı dolayısıyla çektirdiği acılar, devrimin oluşmasına katkı olacaktır." görüşüne yer verilir.

Bildirinin "Devrim İçin Edebiyattan Beklentiler" başlığı altında ise;

"... Devrimden yana olan yazar, dünyayı, toplumu, sanat ve edebiyatı diyalektik ve tarihsel maddecilik bakımından ele alır. Ve düşünür. Ülkesinin durumu ve koşullarını, bu açıdan değerlendirir. Diyalektik ve tarihsel maddecilik kapitalizmi, burjuvaziyi, liberalizmi bireyselciliği, feodal kalıntıları yadsır. Devrim için edebiyat, insanlık tarihini yaratan emekçi halkın ihtilalci türküsünü söyler." görüşüne yer verilir. (Uçurumun Kenarındaki Türkiye. 1973, s.80-82) [1]

1970'li yıllarda Marksist Leninist ideolojiyi savunanlar, millî ve manevî değerlere ait kişi ve kurumları yok etmek üzere, ezeli ve ebedi bir savaş içerisine girerler. Onlar için din; "*proletaryayı uyutmak için uydurulmuş bir afyon*" dur. Bu bağlamda her türlü saldırı yöntemi acımasızca ve ahlaksızca kullanılmaktan çekinilmez. Devrimci ahlak adı altında, açıktan İslamiyet, din adamı ve dini müessese düşmanlığı yapılır. Devletin laik olduğu muhakkak; ancak Müslüman olan bir toplumda din ve dini kurumların korumasının halka bırakılması birtakım olumsuzluklara neden olur. Bu durum din bezirgânlarının ekmeğine yağ sürer. Devlet bu konuda gereğini yapmadığı takdirde dine karşı savaş açanlarla bunlara karşı savunmaya geçenler arasında gereksiz olgu ve oluşumlar doğar.

---

[1] Daha geniş bilgi izin Bkz.: Uçurumun Kenarındaki Türkiye (1973). TÖS Dosyası, C. 1, s. 80-82, Töre Devlet Yayınları, Ankara.

Öncelikle din denilince neyin anlaşılması gerektiği mutlak bir değer olarak ortaya konmadan, bu konuda olumlu veya olumsuz yaklaşımları süzmek doğru olmayacaktır. Bilindiği üzere din ile ahlak aynı şey değildir. Ahlak evrenseldir, bütün din ve inançlar için geçerli olan bir olgudur. Dinlere ve milletlere göre ahlakın evrensel kuralları değişmez. Dindar birinin aynı zamanda ahlaksız olması mümkündür. Buna karşın, dinsiz bir adamın ahlaklı olması ise ancak teoride mümkündür. Her ne kadar bu görüşü kabul etmeyenler olsa da önemli bir kesimin de dinle uzaktan yakından ilgisi olmayanlara ait olduğu görülmektedir. Bir yaratıcı fikrine inanmayan insan, ne kadar iyi, mükemmel bir insan olursa olsun, mutlaka bazı çarpık ve eksik yanları olacaktır. Çoğunlukla bu eksikliklerine kendince kılıf arayacak, yaptığının ahlaksızlık olmadığını iddia ve ispat yoluna gidecektir. Bununla birlikte gerçek Müslümanın ahlaksız olması asla beklenemez ve savunulamaz. Kendini gerçek bir Müslüman olarak tarif eden birinin ahlaksız olması mümkün değildir. (Öztuna, 1978) Olsa olsa ahlaksızlığını Müslümanlıkla maskelemeye çalışan sapkın biridir.

"Şeytan Seçeneği" (Forsyth 1980) adlı kitabında, Ukrayna'nın Ruslaştırılması politikasına isyan eden Ukrayna milliyetçilerinin, Karadeniz yoluyla kaçarak Trabzon'da karaya çıkan liderleri şöyle konuşturuyor: "Ukrayna'nın Ruslaştırılması çabaları altmışlarda yoğunlaşmış, yetmişlerde son çözüme yaklaşmış ve seksenlerin başında da Ukrayna ulusal sanatını, şiirini, edebiyatını ve dil bilincini hedef almıştır."

Öteden beri Türkiye'de ideolojik tutum ve tavırların önemli bir kısmı, dış kaynaklardan beslenmiş ve oralardan ülkemize ithal edilmiştir. Bu ideolojilerin önemli bir kısmı, Söz gelimi Marksizm'in temel felsefesini kaynağından okuyup anlamayan, okusa bile burada ele alınan felsefeyi çözümleyemeyen binlerce genç, Marksizm'i Nazım Hikmet'in şiirlerini okuyarak anlamaya çalışır. Bir başka söyleyişle, Nazım'ın anladığı kadar bu ideolojiyi kendileri için yeterli gören kitleler, bu uğurda çeşitli eylemlere girdiler. Diyalektik alt yapıya ve buna bağlı olarak temel felsefeye yeterince sahip olmayan bu kitle, edebiyat eserleri aracılığı ile rahatlıkla yönlendirilip istenilen biçime sokuldular. (Kaplan, 1981, s.7)

Marksizm'in edebiyat alanında önemli savunucularından biri olan Kemal Bilbaşar, "Türk Romanı ve Türkiye Gerçekleri" konusunda şunları söylüyor:

"*…Türkiye'de gerek devleti gerek özel sektörün sanayileşme yarışına girmesi, endüstrinin gelişmesi bir proletarya sınıfını ortaya çıkarıyor ve bunlar örgütleniyor. (…)1960 yılına değin Köy Enstitülerinin yetiştirdiği gençler de bu kırsal kesim romanlarını yazmaya katılıyorlar ve tabii onlar kendilerine enstitüde belirtildiği ölçüde, kalkınmamızı hızlandıracak yorumlar getiriyorlar. (…) 1960 sonrası yeni anayasanın sağladığı haklar, özgürlükler, dediğim gibi işçi sınıfının…*' (Bilbaşar, 1981, s. 888)

Marksizm'in etkisini ve yaygınlığını sağlamada sanat ve edebiyatın rolü ve önemi fark edilmiş, bu hususta 1955 yılında Kosova'da toplanan 'Komünist Yazarlar ve Sanatçılar Kongresi'nde şu kararlar alınmıştır:

"*MADDE 7 – Politika, edebiyat ve bütün sanat kollarında, fikirlerinize uymayan ve komünist temayüllü olmayanların bütün şöhret, itibar ve otoritelerini yıkmak için gayret sarf ediniz.*

MADDE 9 – Romanda, şiirde, yazıda, karikatürde sistemli ve maksatlı olarak işçinin ve köylünün sefaletini mübalağalı bir şekilde izleyiniz.

MADDE 10 – Tercümelerinizde batının komünist veya komünist sempatizan olan yazarlarını tercih ediniz.

MADDE 13 – Ülkenizde yasak değilse Rus filmleri, yasaksa sol eğilimli film, tiyatro ve piyesleri oynatmayı sağlayınız, bunları methederek alakayı celb ediniz.

Bu kararların doğuracağı yıkımı önlemek üzere Türkiye Cumhuriyeti yönetimi birtakım tedbirler almak için "*devletin politikasına uygun, millî amaçlar doğrultusunda, genel kültürümüze, örf, adet ve ananelerimize uygun sinema ve tiyatro*" ile ilgili bir kanun tasarısı hazırlama yoluna gider. Bu karar birçoklarını ciddi bir şekilde rahatsız eder ve karşı tepkiler gösterilir. Tepki gösteren sanatçılar, Milliyet Aktüalite Dergisi'nin[2] yaptığı soruşturmaya verdikleri cevaplarda, bu tedbirlerin gereksizliğini dile getirirler:

"Ali Poyrazoğlu, "- … Ayrıca kültür, adet ve ananelerin zaman içinde kendini yenilediği yeni kültür, örf, adet, ananeler yarattığı görmezden gelinemez. Ve başka şekillerde yeniden doğarlar. Çağdaş toplumlarda olduğu gibi. Örf, adet ve gelenekler hem değişkendirler,

[2] Bkz. Milliyet Aktüalite, 14 Şubat 1982

hem de bakanların dünya görüşüne göre, bakış açılarına göre değişirler. Demek ki devamlı olarak değişme ve yorumlama söz konusudur…"

Melih Cevdet Anday'ın verdiği cevap da dikkat çekicidir.

"Film senaryolarının ve özel tiyatrolarda oynayacak oyunların milli amaçlara yönelik, genel kültürümüze, örf ve adetlerimize uygun olması için denetleneceğine ilişkin haberi gözlerime inanamayarak okudum. Milli amaçlar adına denetleme, her yerde baskı rejimlerinin bahanesi olmuş ve kültürü geriletmiştir. Her sanat yapıtı o genel kültür denilen şeyi aşmaya yöneliktir. Genel kültüre uygun kültür, kültür sayılmaz."[3] Adalet Ağaoğlu, Refik Erduran, Yaşar Kemal, Zeynep Oral, Oktay Rıfat, Attila İlhan da aşağı yukarı aynı görüşleri tekrar ederler.

Millî bir edebiyatın gereksizliğini savunan sanatçılar, gayr-i milli tavırlarını kaleme aldıkları eserlerinin arasına sıkıştırarak okurlarına ulaştırma yoluna giderler. Söz gelimi Sevgi Sosysal'ın "Şafak" adlı romanıyla ilgili Fethi Naci'nin yaptığı tespitleri okuduğumuzda durum daha iyi anlaşılmış olacaktır.

"Ve Necdet'in sözleri eskiden, bir devrimcinin konuşmamasının doğal sanılması gibi, şimdi de işkencede konuşmak doğal gibi davranıyoruz. İkisi de yanlış. Eski romantikliğimiz ne kadar yanlışsa şimdiki nerdeyse kaderciliğimiz de o kadar yanlış. Bir devrimci nasıl ve niçin konuşmaz? Bu nasıl öğrenilir? Nasıl mümkündür bu? Sevgi Soysal yalnız işkence göreni anlatmıyor; işkenceyi de anlatıyor hem de büyük bir güçle."(Naci, 1981, s. 421).

Mehmet Selahattin'in "Samyeli" romanında, değersizleştirme çabalarının birçok örneğine rastlarız. Bunları doğal bir süreçmiş gibi anlatan yazar, aslında metin arkasında inancın gereksizliğinin ötesinde, bunların boş ve anlamsız olduğuna da işaret eder. Söz gelimi,

"-Azrail'i de kovabilir misin?

-Tabii. Hem de odunla. Ben yaşarken sana kimse bir şey yapamaz. Tepelerim hepsini." sözleriyle dinî ve millî değerlere karşı umursamaz bir tavır sergiler. (Samyeli, 1977, s. 311)

[3] Daha geniş bilgi için Bkz.: Yeni Düşünce Dergisi (1982). S.24.

Çetin Altan, öteden beri din adamlarını itibarsızlaştırma yolunda en büyük çabayı gösteren ve eserlerinde bunu her fırsatta dile getiren yazarların başında gelir. Altan'a göre, din adamlarının hemen tamamı göründükleri gibi değildir. Onlar, her türlü ahlaksızlığı yapabilme potansiyeline sahiptir. "Küçük Bahçe" romanında bir din adamı ile ilgili tespitleri onun niyetini açıkça ortaya koymaktadır.

"Arkada dipte sarıklı bir hoca oturuyordu. O neyi seviyordu ki acaba? Hocanın yaşamında ilk kez bir kadınla nasıl yattığını düşünmeye çalıştı. O sırada sarığını nereye koymuştu acaba? Evde yahut camide bırakmış olmalıydı. Kafasına sarık yerine ne giymişti acaba? Bere yahut kasket... Kim bilir nasıl heyecanla yürümüştü sokaklardan, belki de dualar okuyarak. Kılığını değiştirmiş heyecandan dualar okuyarak ilk kez geneleve giden genç bir hoca çömezi düşündü. Sonra da abdest tazeleyip akşam namazına koşmuş olmalıydı. Namazda kadını aklından çıkarabilmiş miydi acaba?"(Altan, 1977, s.23)

Mehmet Selahattin'in "Samyeli" romanında "Şeyh Abdülkerim" tipi, Çetin Altan'ın "Hoca" ve "Hoca Çömezi" tipinden çok farklı değildir. Romancılarımızın bu küçük düşürme çabalarının giderek artan bir biçemde devam etmesi, onların sıradan olabilirlikleri anlatma yoluna gittikleri şeklinde değerlendirilemez. Romanlarda sık sık din adamlarına saldırıp onları yıpratmak ve din adamlarını toplum nezdinde küçük düşürerek böylece toplumu onlara karşı güvensiz hâle getirmek yoluna giden bu yazarlar, toplumu bir arada tutan unsurlardan en önemlilerinden olan dini yaralamaya, inanç sistemi konusunda zihinleri bulandırmaya uğraşırlar. Bunların konu ettikleri din adamı tipi hep aynıdır: Her türlü yeniliğe ve gelişmeye karşı, namussuz, ırz düşmanı, içki içen, ahlaksız kimselerdir.

"Fahriye'ye yaklaşımı, yardım eline uzatışı, hep ileride gerçekleştirebileceğine inandığı gizli emelleri yüzündendi. Adama öylesine yardım etmişti ki, şimdi ona taparcasına bağlıydı ve karısını şeyhin koynunda görse bile inanmayacak kadar güveniyordu."

Bir gün sofrayı kuruyordu kadın.

-Bugün benimle yemek yer misin kızım dedi şeyh.

.....

-Şimdi kadehlere biraz da rakı koyalım bakalım. Ha şöyle.

Kadehini kaldırmış, Reyhan'ı da içmeye zorluyordu. İçirip iradesini yok etmedikçe onu ele geçiremeyeceğini bilecek kadar akıllıydı.

.....Reyhan şeyhin yanına sokulduğunu diz dize oturduğunu bile fark edemiyordu. Şeyh onun elini tuttu... kadın ateşler içinde yanıyordu. Ağır ağır onu soyuyordu şeyh. Az sonra çırılçıplak kalmıştı. ....sonra ona sahip oldu... Bir süre uyudu Reyhan. Uyandığında şeyhi yine üzerinde buldu. (Samyeli, 1977, s.205-206).

Kendine şeyh diyen ve bu şekilde davrananlar kimseler olabilir ve olmuştur. Bu ahlaksızlar, hangi sıfat ve unvana sahip olurlarsa olsunlar, onların bu sıfatlarını taşıyan herkesin aynı terazinin kefesine konulması son derece mantıksız ve tutarsız bir tavırdır. Bunların genelleştirilmesi ve diğerlerinden ayırt edilmemesi gerçek anlamda böyle olmayanlara karşı bir bühtan olmaktan öteye gitmeyecektir. Romanlardaki bu genellemeler, okuyucularda din adamları ve manevî kimliğe sahip olanlara karşı har zaman önyargılara neden olmuştur.

12 Eylül askerî darbesi, silahlı çatışmaları bıçakla kesilmiş gibi sonlandırır. Bu durum çok anlaşılır olmamakla birlikte, ortaya çıkan durum bugün bile tartışılmaya devam etmektedir. İdeolojik kamplaşmalar ve mücadeleler güç mücadelesinden başka bir alana kaymaya başlar. Özellikle, bölücü ve yıkıcı faaliyetler içerisinde bulunan kesimler, kendilerine yeni bir kanal bulur. İdeolojilerini etkin kılmak, bir şekilde gündemde tutmak için sanat ve edebiyat eserlerini araç olarak kullanmaya başlarlar. Millî dayanışmayı ortadan kaldıran eylemleri eserleri aracılığı ile teşvik ederler. Bu yazarlar, pasif duruma geçen militarizmi, gelecekte oluşabilecek çatışma ortamına hazır hale getirme çabası gösterirler.

Her zaman askeri darbeler, arka planında yeni oluşumlara ve yeni darbelere zemin hazırlar. 12 Eylül askeri darbesi de sanat ve edebiyatı politikadan soyutlamaya yönelik tedbirleri sıkılaştırır. Bütün kısıtlamalara karşın, sanat kendine yeni kanallar bulur. Sanatçılar, dolaylı yoldan da olsa toplumsal içerikli yazılar kaleme alırlar. Bunlar, tıpkı 1930-1940 yıllarının tek parti döneminde olduğu gibi, düşüncelerini eserleri aracılığı ile dile getirme yoluna giderler. Bu dönemde sanat edebiyat dergilerinin gereğinden fazla artmış olması dikkat çekicidir.

Sanat ve edebiyat dergilerinin önemli bir kısmında dinî ve millî değerler (Allah, Peygamber, aile, asker, polis ve aşk gibi kavramlar), aleni bir biçimde aşağılanmaya, toplum nezdinde gözden düşürülmeye çalışılır. Kimileri doğrudan ve dolaylı bunların gereksiz ve önemsizliğini vurgulamaktan çekinmezler. Sanat Olayı, Gösteri, Milliyet Sanat, Türkiye Yazıları, Yazın Dergisi, Yazko Edebiyat, Yaba, Türk Folkloru, Dönemeç, Yeni İnsan, Yazında ve Ekinde Sesimiz, Antoloji, Sahne, Çevre, Sanat Çevresi, Görsel Sanat, Oluşum, Olgu, Bilim ve Sanat, Edebiyat 81, Edebiyat, Süreç gibi dergiler, bunların başında yer alırlar.

Değersizleştirme çabaları, basılı yayınların dışında, sinema ve tiyatroda da görülür. Âdem'in Kaburga Kemiği, Hikâye-i Mahmud Bedreddin, Sersem Kocanın Kurnaz Karısı, Morfin, Düşman, Arkadaş, Umut, Sürü, Maden, Yılanların Öcü, Gecelerin Ötesi, Kara Çarşaflı Gelin, Yedi Kocalı Hürmüz, Sevgili Öğretmenim bunlardan birkaçıdır. Bu yaklaşımların genelleştirilmesi, sanat ve edebiyat adına toplumsal algıda meydana getireceği tahribatı ve değer yozlaşmasını tahmin etmek güç olmasa gerek.

Türk milleti, bayrağı ve ezanı özgürlüğün simgesi olarak görür ve her ikisine de çok önem verir. Ezanın okunma gerekçesini yerine getirmese bile, ona her zaman hürmet eder ve saygıda kusur etmez. Bu yüzden Müslüman Türkler, fethettikleri topraklarda ilk yaptıkları işlerden biri mescit açmak, orada ezan okutmak olmuştur. Bağımsızlığımızın ifadesi olarak "Ezanlar susmasın, bayraklar inmesin" sözünü tekrar etmemiz de bundandır. Cengiz Bektaş bir şiirinde okunan Ezanla ilgili bakın neler söylüyor:

"Direnme oluyor sesim.
Parmağımı burnumun ucuna denk uzatabiliyorum
Sana diyorum
-Senin olanları

Ölümlerini Arapça bağırıyorlar daha" (Bektaş, 1979, s. 75) dizelerinde Ezan hafife alınmakta, tabir yerinde ise alay edilmektedir.

Her dinin kendine göre inanç kuralları vardır. Kişiler inandıkları dinin bu kurallarını yerine getirmeseler bile inkâr etmezler, saygı gösterirler. Aynı şey İslam dini için de geçerlidir. İslam'da imanın şartlarından biri de kaza ve kadere inanmaktır. Ataol Behramoğlu, imanın şartlarından "kaza ve kadere iman"ı hafife alır ve inkâr eder:

"*Umutsuz olmamak gerektiğini biliyorum bu acımasız gecede yazgı diye bir şey yok, içinde yaşadığımız bu toplum öldürdü annemi*." (Berhamoğlu, 1981a, s. 23)

Bir başka şiirinde,

"*Ozanlık bana vergi, dünyaya baktım biraz*

Benim en son sevgilim beni hiç özledin mi ?

Yüreğimin sol Yanık Köroğlu Sarı Ayvaz

Göklerdeki babamız bizi korusun e mi…" (Berhamoğlu, 1981b, s. 11)

Birçok kutsal dinde kurban kesmek bir ibadet olarak kabul edilir ve uygulanır. Bunun hem sosyal, hem de dini boyutu olduğu bilinmektedir. Erduran, İslam'ın gereği olarak yılda bir defa kesilen kurban için; *"...Örneğin kurban diye hayvan boğazlama huyumuz artık kara çarşaf gibi ilkelliklerin yanına bırakmamamız gereken çirkin bir adettir. Eğer bu duygu ve düşüncemi yazmıyor, yazamıyorsan toplum içinde gerçek özgürlük te: yoksunuz demektir. Halkın beğeni düzeyini yükseltirken gerçek özgürlükleri genişletmek ise -dört güç- içinde en çok basının görevidir."* diyerek basını göreve çağırır. (Erduran , 1981, s. 8)

Kerkenez romanında Cengiz Tuncer, dine ve dini değerlere karşı yer yer acımasız eleştiriler yöneltmekten çekinmez. Romanda Mustafacık adlı çocuk babasını kaybetmiş olmanın acısını ve içinde bulunduğu durumu kendince anlamlandırmaya çalışmaktadır. Yazar onu şöyle konuşturur:

"- *Herkese kızıyorum dedi Mustafacık. Sana, anana, babana, Allah' a bile.*" (Tuncer , 1975, s. 59) Bu kızgınlık çok doğal bir tepki gibi algılanabilir. Normal de karşılanabilir. Bununla birlikte, insanın iç dünyasında meydana gelen fırtınaların sonuçları sebepleri ile birlikte ortaya konursa anlamlı olabilir. Aksi takdirde psikolojik hezeyanlardan öte gitmez. Yazar, romanın devamında kutsallar karşısında takındığı olumsuzlukları sergilemekten ve bunları dile getirmekten geri durmaz.

"*Ay ışığı tabutun üstüne vuruyordu, çıplak insan suretinde bir gece kuşu açık unutulmuş bir mezarda bir Müslüman ölüsüyle zina ediyordu*." (Tuncer , 1975, s.157) Bir sapkınlık ve sapıklığın alenileştirilmek istenmesi ne kadar normal karşılanabilir sorusunu

herkes kendince cevaplayabilir. Ancak yazar bunu bir bilinç düzeyinde sürdürüyor ve özellikle vurgulamaya çaba gösteriyorsa tesadüfle izah edilemeyen bir durum ortaya çıkar.

Cengiz Tuncer, bir köylü kadın ile oğlunu konuştururken, kadına şunları söylettiriyor: *"... Sevaptır da üstelik bir evlat ben babamı sevmiyorum dedi mi babanın boynunun borcudur o evladı yatırıp kesmek."* (Tuncer , 1975, s.65) *"Millet çil yavrusu gibi çifte çubuğu dağıtılmışken minareye çıkıp ezan okumak akıllı işi değildi*." (Tuncer, 1975, s.49.) Romanda, erkekler yaptıkları haksızlıklara ve kötülüklere her zaman dini bir kılıf bulur. Kadınlar ise toptan ahlaksızlık çukurundadır.

Dinin gereği olmayan, hurafelere dayalı anlatımlara inananlar bütün dinlerde ve toplumlarda olagelmiştir. Bunların önemli bir kısmı cehalet ve bilgisizliğin sonucudur. Cengiz Tuncer, bu anlatılardan birini şöyle nakleder: "yağmur yağarken, şimşek çaktığı anlarda gökten ölümsüzlüğü taşıyan üç damla düşermiş. Bu üç damlanın düştüğü toprağa sopa diksen yetişir, bir ölünün üzerine düşerse dirilirmiş." Ramın kahramanı Mustafacık babasının ölüsünü götürürken arabayı durdurup gökten düşen yağmur damlalarını avucunu doldurur ve ölü babasının ağzına dökerek onun dirileceğine inanır. Babası dirilmeyince çok kızar:

" Haydi, uyan babacık, abıhayatı gökten indiren Allah'ın bir hışmına uğrarız sonra, siler bizi kulluk defterinden. Tövbe cehennemlik oluruz."

Bütün gayretlere rağmen babacık dirilmeyince çocuk daha da hırçınlaşır ve isyan eder:

"Yuh olsun sana be…Sineği beri kovulan dürzü …. Babacık, lan babacık…Deyyus babacık, orospu çocuğu babacık..

Başını kaldırdı göğe baktı, Tanrının soluğu da yetmiyor atık, diye düşündü." (Tuncer , 1975, s.123)

Romanlarda olduğu gibi şiirlerde de benzer durumlara rastlamak mümkün:

"*Hz. Muhammed in terinden türemişmiş güller*

Ya öbürleri, o binbir türlü çiçekler?

Onlar da herhalde Memet'lerin terinden türemişler." (Yücel, 1982, s. 81)

Can Yücel'in şiirlerinde, kutsallarla ilgili olarak şu örnekler dikkat çekicidir:

"İsa bir çoban Celile Gölünde

Kuzu diye dağları güdermiş
Bazı dini
Kademleri neyle meyle üflermiş
Muhammed desen, tüccarlık edermiş gibi yapıp çöllerde
Kelamlardan ne kervanlar düzemiş…
Baktık ki sonra tüm ölüm bu kutsal kitaplar
Sakarya nehri ve Mercidamık zaferi dâhil
Gitgelelim kalem kaşlarımıza
Cımbızlarla yolunan bu yazı
Üzerimize bir üzerliktir
En değilse tütsü diye ahretlenilir." (Yücel, 1982, s.90)
…
"Allah icat oldu mertlik bozuldu
Doğru kılıç kında paslan…
Damgalıdır…" (Yücel, 1982, s. 90)

…

"Mirimin öbür dünyadan yolladığı kartpostalları

Yürüyor tirendaz, şapa-şapa-şapa dane-dek" (Rengârenk, s.92)

Yukarıya aldığımız örneklerde de görüldüğü gibi inançlarımız hurafelere kasıtlı olarak bulaştırılmakta, İslam'da olmayan şeyler İslam'a mal edilerek anlatılmakta, dini müesseselerimize açıkça saldırılmaktadır. Diğer yandan kimi romanlarda en bayağı porno sahnelerine taş çıkaracak anlatımlara yer verildiğine şahit oluruz. Çetin Altan'ın "Büyük Gözaltı" adlı romanı tam anlamıyla cinsel hastalık ve fanteziler dile getirir.

İnançların hafife alınması ile ilgili olarak Adalet Ağaoğlu'nun Bir Düğün Gecesi romanında şu anlatım dikkat çekicidir: *"Tanrı, tanrı mısın neysen, -yoksun ya- eğer yerini tutacak başka bir şeyin varsa, peki öyle olsun, sen varsan, koru resimlerimi, koru beni, aklımı. Beni genç yaşımda katil etme. Ben bu resimlere, sabahlara dek kırpmadan gözümü, inancımı koyuyorum. Geleceğe ve geleceğin daha güzel olacağına, -Tanrı mısın nesin işte- bunu senin bile engelleyemeyeceğine değin inancımı."* (Ağaoğlu, 1980, s.49) Yılmaz Güney Boynu Bükük Ölenler romanında, "*Ah lan Allah ah! Ver benim eski gücümü, ver benim eski kuvvetimi, ver!*" (Güney, 1976, s.441) derken yaratıcıyı kendince hafife alır. Bir bakıma isyan eder. Eserinin devamında şöyle der: "*Bu Allah işini bilen bir Allah. Bilmiş*

köylü milletinin yüreğini ona göre yazmış. Allah bilmiş; başıma bela olmasınlar demiş, kendi dertlerine düşsünler demiş. ... Ah avrat, ah! Ben Allah olsaydım başka türlü yapardım vallaha." (Güney, 1976, s.386) Devamında şöyle der: *"... Ne diyorum biliyor musun avrat. Tutacaksın şu Allah'ı, üç kış aç bırakacaksın, sonra vereceksin eline kazmayı, ama kazma ağır olacak, öyle ağır ki zor kaldıracak, çalıştıracaksın güneşin altında, bizim yediklerimizi yedireceksin, bizim çektiklerimizi çektireceksin. Sonra da güzel bir döveceksin, öyle döveceksin, öyle döveceksin ki bir ay kalkamayacak yataktan, kolunu kanadını kıracaksın. Kör topal bırakacaksın ortaya, bak o zaman nasıl kuzu kuzu olacak. Kalemi aldı mı eline oturacak, ne yazdığını şaşıracak.*

"Tövbe de herif, tövbe de."

"Be avrat, bütün bu işleri başımıza o açmadı mı şimdi?" (Güney, 1976, s.441)

Mehmet Selahattin Allah'tan bahsedilince, *"Bırak şu Allah lafını artık. Küfrettireceksin bana."* (Selahattin, 1977, s. 316) demekten çekinmez.

Cengiz Bektaş ise bir şiirinde yaratıcı ile ilgili şunları ifade eder:

"*Açılır el ele dağlar iki yana*
Gediz o kucaktan bu kucağa
Doğurur durmadan
Doğurur ışık
Bütün tanrılar gibi dişi"(Bektaş, 1979, s. 37*)*

Can Yücel, benzer bir yaklaşımı sergilemekten çekinmez.

"*Ben de dedim ki Allah'a*
Feriştahın gelse yaratamaz bu güzelliği
Sen bir turistsin amca bey" (Yücel, 1882, s. 32)

Orhan Kemal, "*Bu Allah da hep onların Allah'ı mıdır nedir. Fakir fukaraya garazı tekmiş...*" (Kemal, 1964, s.250)

Eserlerden seçme yaparak aldığımız bölümlerde yazar ve şairlerin istisnasız Allah'a karşı isyankâr ve küfürbaz olunduğu görülmektedir. Nüfusun büyük ekseriyetini Müslümanların oluşturduğu ülkemizde, inançlarına ve Allah'ına alenen küfreden bu kitapların sanat eseri olarak tanımlanması ve değerlendirilmesi çok acı bir durum olsa gerek.

Kutsal dinlerin temel gayesi ahlaktır. Kur'an-Kerim'de Kalem 4,[4] Azhap 21[5]'de ahlakın önemi buyurulmuş, Peygamber Efendimiz de bir hadisinde, "*Ben hemen ancak, üstün ahlakı tamamlayayım diye gönderildim.*" diye buyurmuştur. Geleceğimizin emanetçileri, Türklük davasının bekçileri olan gençlerimiz, dininin gereklerinden mahrum bırakılması büyük bir felakete davetiye çıkarmakla eş değerdir. Onları dinin olgunlaştırıcı, temizleyici ve huzur verici özelliklerinden mahrum edersek yazık olmaz mı? Türk milletinin ezelden beri isteği Hakk'ın isteğidir. (Körükçüoğlu, 1968)

Kimileri ahlakı kendince değiştirip dönüştürerek ona bilinenin ötesinde yeni anlamlar katarak yozlaşma ve bozulmaya zemin hazırladılar. Bir moda dergisinde yer alan şu haberi dikkatlerinize sunuyoruz:

"*Erkeklere müjde mini etek geri geliyor… Yeni mini etek dar değil, yumuşak, kalçalara oturuyor. Pantolonlar, bermudalar ve golf pantolonlarından sonra bu mini etek kadınlığa da bir dönüş oluyor. (…) kadınlar özgürlük istiyor. Baştan çıkarmaktan ve flört etmekten hoşlanıyorlar. Yeni mini etekler yürürken açılıyor ve oradan oraya sallanıyor, yani saklambaç oyununa benziyor. (…) Ayrıca günümüzde kadınlar genç kalmaya çaba gösterirken, mini yaşı da gizliyor. (…) Kendine güveni olan ve modayı takip eden kadınlar mini etek alıyor. (…) Amerikalı bir kadın: 'Orta yaştaki kadınlar modayı mümkün olduğu kadar yakından takip edecekler ve eteklerini kısaltacaklar."* (Yankı, 1982, s. 40-41)[6]

Adalet Ağaoğlu'nun Ölmeye Yatmak romanında seçtiğimiz şu bölümler ahlaki değerleri ortaya koymaktadır:

"*Kadınlık zarı nasıl yırtılır? Kan nasıl şorul şorul akar? Ve sonra nasıl unutulur bir yandan da kadın olduğunuz?*" (Ağaoğlu, 1973, s. 278)

"*Evet. Bir kere yattım öğrencimle. Bu yatıştan kısa süren değişik bir tat aldım. Burası gerçek. Bedenimden çok beynimde kurulan bir imparatorluğun şehvetiydi belki. İnsan kendini tek başına*

---

[4] Şüphesiz sen büyük bir ahlaka sahipsindir.

[5] Ey inananlar! And olsun ki, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok anan kimseler için Resulullah (Allah'ın Elçisi) en güzel örnektir.

[6] Bkz.: Yankı (1982). S. 573, s. 40-41.

özgürleştiremezse ve tek başına özgürleşme düşü içinde boğulmuşsa, kendinden sonra gelenleri altına yatmalıdır. ….Gebeysem bu çocuk ondandır. Öğrencimden… …Ama hiçbir yerli film bir öğrenci odasında, kendi öğrencisinin odasında, bir doçent hanımın kadınlık zarının yeniden nasıl bozulmuş olduğunu göstermez." (Ağaoğlu, 1973, s.45) "*Özgür bir Türk kadını oluşumu onunla kanıtladım. Yirmi beş yaşında bir delikanlı ile kanıtladım*." (Ağaoğlu, 1973, s.47)

Bir başka yazar genç kızlara özgürlük nedir anlatıyor: *"Sizin yüzünüzden sizin gibi kızları bilirim ben. Üniversiteye gidiyorum başkaldırdım sanırsınız oysa bacaklarınızı açmaya bile cesaretiniz yoktur. Gerçek özgürlük nedir bilmezsiniz. Bilinçsiz ve bilgisiz şekilde tüketirsiniz ömrünüzü."*(Pultar, 1979, s. 59)

Bu eserler, milli ve manevi değerlerine sadık olanlar için çok fazla bir etkiye sahip olduğu söylenemez. Söz konusu, yetersiz alt yapıya sahip, kimliği ve kişiliği yeterince oluşmamış ve oturmamış olanlar için son derece tehlikeli olduğu aşikârdır. Cinsel ögelerin bütün çıplaklığı ve en bayağı hâliyle yer aldığı bu eserlerin amacının ne olduğunu tartışmak bile gereksizdir. Çünkü bunların amacı, özgürleştirme ve özgürlük adı altında soysuz bir nesil inşa etmekten öte değildir. Yukarıda bir kısım alıntılarında da görüleceği üzere, Kerkenez romanı, çıplak gerçekliğin ötesine geçerek seviyesiz ve tutarsız bir ikilemi ortaya koymaktadır. Annesini yıkanırken izleyen birinin gözünden yapılan tasvirlerin amacı ne olabilir? Bununla yazar aklınca ne yapmak istiyor? Bütün bunların tek bir cevabı var, kendince gerçeklik ve fantezileri bir araya getiriyor.

Cinsellik ele alınıp değerlendirilebilir. Bunlardan belli ölçüler çerçevesinde pek tabi söz edilebilir. Ancak bunun da bir ölçüsü ve estetiği olmalı. Bayağılığa ve çirkinliğe kaçmamalı. Sapkınlık ve sapıklıklar doğal bir durummuş gibi anlatılmamalı. Her şeyin kendince bir estetiği olmalı. Her türlü sapıklığın alenileştirilmesi, bütün detaylarına girilmesi, yazarın bu konuda yakın bir gözlem ve deneyim yaşamış olduğu izlenimini doğurmaktadır.

Çetin Altan'ın Büyük Gözaltı romanında tam anlamıyla bir cinsel sapkınlık ve fanteziler silsilesine rastlarız. Burada örneklerini almak istemediğimiz bu eserde, ahlaksızlığın ötesinde, sapkınlıkları ile de dikkat çeker. Aynı sahnelere "Bir Avuç Gökyüzü" ve "Küçük Bahçe" romanlarında da görürüz.

Ahlâksızlığın normal sayıldığı Batı ülkelerinde bile nefretle karşılanan, çeşitli gösterilerle protesto edilen, kanunlarla yasaklanan birtakım sapkınlıklar, ülkemizde bir kısım sanatçı tarafından "bunun anormal bir davranış olduğu" kabul ettirilmeye çalışılmaktadır. Bu sebeple romanlarında bu konuları işlemekte, "eşcinsellik" olarak adlandırdıkları bu davranışları savunmaktadırlar. Milliyet Sanat dergisi ise, "Eşcinsellik Özel Sayısı" (Sanatta Eşcinsellik, 1981) [7] yayınlamaktadır.

Aile, toplumumuzun en küçük birimidir. Toplumu sağlıklı olması, ailenin de sağlam bir yapıya sahip olmasına bağlıdır. Ailenin çöküşü, toplumların çökmeye başlaması demektir. Aile bireylerinin birbirlerine karşı, hak ve sorumlulukları ile devletin toplumu, toplumun da devlete karşı olan görev, hak ve sorumluluklarıyla paralellik arz eder.

Tarihte, birçok toplum, "kadın insan mıdır, değil midir?'' sorusunu tartışırken, Türk kadını erkeğiyle omuz omuza, her meseleye karşı mücadele etmiş, sosyal hayattaki yerini almıştır. Bunun sonucunda da, sağlam bir Türk aile yapısı, tarihimizle birlikte günümüze kadar sürüp gelmiştir. (Ögel, 1971) Günümüzde, bütün yıpratma ve yozlaştırma çabalarına karşın Türk milleti aile yapısını korumakta ve sahip çıkmaktadır. Şehirleşme ile birlikte gittikçe bozulan aile, kısmi bir gevşeme gösterse de henüz yukarıda örneklerini aldığımız eserlerde görüleceği üzere değersizleştirme ve soysuzlaştırma sürecinden çok uzaktır. Öz değerlerine sahip yazar ve ilim adamı, bu "aşınma"yı önleyici, aile yapısını koruyucu çareler ararken, azınlıkta da olsalar, bir kısmı da aşınmayı hızlandırıcı, yıkıcı gayretlerini göstermekten geri durmamaktadırlar.

Sonuç ve Değerlendirme

Değersizleştirme çabalarının önce dilde yapılmış, nesiller arasında bağ koparılmaya çalışılır. Adına Öz Türkçecilik denilerek dil kendi doğal gelişim seyrinden çıkarılarak dil birliği bozulur. Türk dili âdeta bir çıkmazın içine sokulur. Marksist yazar ve şairler bu konuda büyük çaba harcarlar. Millî birliği ortadan kaldırmanın en kestirme yolu, milletin dilini değersizleştirme olduğunu bilen emperyalist güçler, kendilerine yardımcılar bulmakta zorluk çekmezler.

---

[7] Bkz.: Sanatta Eşcinsellik (1981). Milliyet Sanat, Yeni Dizi S.17, 1 Şubat, İstanbul.

Dilde olduğu gibi dine karşı da büyük bir saldırının yapıldığı ve eserlerde bu saldırılara dair örneklere sıkça rastlanır. Yapılan saldırıların başında, Allah'ı inkâr ve ağır hakaretlerde bulunulmaktadır. Diğer yandan dine, din kurumlarına ve din adamlarına acımasızca saldırılmıştır. Ahlak bunalımı yaratma gayretlerinin yanında, aile kurumuna saldırı devam eder.

Milli kültür hafife alınır, değersizleştirilir ve kültürel miras reddedilerek yok sayılır. Yoz ve ne idüğü belli olmayan bir kültür empoze edilerek nesiller soysuzlaştırılmaya ve özünden, öz değerlerinden uzaklaştırılmaya çalışılır. Tarihimiz ve tarihî değerlerimiz devamlı kötülenerek barbarlık, diktatörlük, sömürgecilik şeklinde anlatılmış, bunların başarıları görmezlikten gelinmiştir. Tarihi gerçekler, sürekli çarpıtılarak anlatılmış, dış düşmanlarla iş birliği yapmak ve onların emellerine hizmet etmek doğal bir durum olarak takdim edilmiştir.

Yabancılara ve yabancı ülkelere duydukları hasreti roman, hikâye ve şiirlerinde açık açık dile getirmekten çekinmediler. Gençlik yazılan eserler aracılığı ile zehirlemekte, bununla da yetinilmeyerek, ders kitapları ve eğitim kurumları aracılığı ile çocukların dünyasına da el atarlar.

Kanunları, kanunların uygulayıcısı ve koruyucuları olan polis, asker gibi kurumları, eserlerde yıpratmaya ve küçük düşürmekten çekinmediler. Bunlar, egemen sınıfın temsilcileri, sömürü düzeninin bekçileri gibi sunulur. Kendilerinden yana olmayanlar "faşist" damgası vurmayı adet haline getirirler.

Kaynakça

Ağaoğlu, Adalet (1973). Ölmeye Yatmak, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Ağaoğlu, Adalet (1980). Bir Düğün Gecesi, 4. Baskı, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Altan, Çetin (1977).Küçük Bahçe, Bilgi Yayınları, Ankara.

Apaydın, Talip (1971).”Devrim İçin Edebiyat”, Türkiye Öğretmenler Sendikası.

Behramoğlu, Ataol (1981a). Kuşatmada, Yazko Yayınları, İstanbul.

Behramoğlu, Ataol (1981b). Bir Gün Mutlaka, Yazko Yayınları, İstanbul, s.11.

Bektaş, Cengiz (1979). Bektaş, Mor, 2. Baskı..

Bilbaşar, Kemal (1981), “Türk Romanı ve Türkiye Gerçekleri”, Varlık, S. 888, Eylül.

Erduran, Refik (1981) Milliyet Sanat Dergisi, S. 35.
Forsyth , Frederıck (1980). Şeytan Seçeneği, Çev.:Mehmet Harmancı, E Yayınları, İstanbul.
Güney, Yılmaz ().Boynu Bükük Öldüler, Güney Yayınları, İstanbul.
Kaplan, Mehmet (1981). "Sanat ve İdeoloji, Türk Edebiyatı, S. 96.s. 7., İstanbul.
Kemal, Orhan (1964). Bereketli Topraklar Üzerinde, Remzi Kitapevi.
Körükçüoğlu, Kemal Edip (1968). Milliyet ve Din, 2.Baskı, MEB. Millî Talim ve Terbiye Dairesi Üyesi, Ankara.
Naci, Fethi (1981). 100 Soruda Türkiye'de Roman ve Toplumsal Değişme, Gerçek Yayınları, İstanbul.
Ögel, Bahattin (1971). Türk Kültürünün Gelişme Çağları, MEB yayınları, Ankara.
Öztüna, Yılmaz (1978).Büyük Türkiye Tarihi, C.X., s.175, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
Pultar, Gönül (1979) Dünya Bir Atlıkarınca, Kelaynak Yayınevi, Ankara.
Samyeli, Selahattin (1977). Samyeli, Değer Yayınları, İstanbul. Bektaş, Cengiz (1979). Mor, Cem Yayınları, İstanbul.
Samyeli, Selahattin (1977). Samyeli, Değer Yayınları, İstanbul. s.311.
Selahattin, Mehmet (1977). Sam Yeli, Değer Yayınları.
Serge, Viktor (1976). Militana Öğütler, Çeviren: Mümtaz Yavuz, Evren Yayınları, İstanbul.
Tuncer, Cengiz (1975). Kerkenez, E yayınları, İstanbul.
Yücel, Can (1982). Rengareng, Yazko Yayınları.
Yücel, Can (1982). Rengârenk, Doğan Kitap, İstanbul.

Copyright of Journal of World of Turks / Zeitschrift für die Welt der Türken is the property of AYMAN Verlag - und Media-Service and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.